

Web 2.0 Uygulamalarının Eğitim Süreçlerine Etkisi: Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Örneği*

The Effect of Web 2.0 Technology in the Training Processes: The Sample of Vocational School of Çanakkale Social Sciences*

Dilek KEKEÇ MORKOÇ, Cumhuri ERDÖNMEZ

ÖZ

Öğretim alanında kullanılan metodolojilerin çağımızın vazgeçilmez bir tutkusu haline gelen teknolojinin hızına paralel gelişimi ile birlikte tek yönlü iletişim süreci olan Web 1.0 yerine, içeriğin değiştirilebildiği, geliştirilebildiği Web 2.0 kullanılmaya başlanmıştır. Günümüzde birçok sosyal ağ sitesi ortaya çıkmış ve bu sosyal ağların kullanımı özellikle genç kullanıcılar arasında hızla artış göstermeye başlamıştır. Web 2.0 uygulamaları her türlü bilgiyi ve öğretim içeriğini kolay ve hızlı ulaşılabilir bir platforma taşıyabilmektedir. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu 2013–2014 eğitim-öğretim yılı (bahar) II. yarıyılında, tüm programlarda 1. ve 2. sınıfı okumakta olan 1140 öğrenci çalışmaya alınmıştır. Bu ana kitleden ulaşılabilen 651 kişilik bir örneklem (%57) oluşturulmuş ve araştırmaya katılmaları sağlanmıştır. Çalışmada Akıncı-Vural ve Bat'ın 'sosyal medya kullanım bilgileri detaylandırılarak hangi sosyal ağları kullandıkları ve kullanım alışkanlıklarını' saptanmaya yönelik anket çalışmaları ile Onyebuchi tarafından hazırlanan 'sosyal medyanın öğrenim ve öğretim süreçlerine etkisini belirleme anketi' referans alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerinin bilgi iletişim teknolojilerinden internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarını, sosyal medya bilgi düzeylerinin saptanması ve üniversite düzeyindeki eğitim süreçlerinde sosyal medyanın kullanımının etkinliği ve faydalanılabilirliğinin tespiti amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Web 2.0, Sosyal ağ, Eğitim, Meslek yüksekokulları

ABSTRACT

Instead of Web 1.0, which is one-way communication process of the methodologies used in teaching together with the pace of technology, which has become an indispensable passion of our age in accordance with the parallel development, Web 2.0, the content of which can be changed and developed, has started to be used. Today, many social networking sites have emerged and the use of these social Networks, especially among younger users, have began to increase rapidly. The Web 2.0 applications are able to carry all kinds of information and training content to an easily and quickly accessible platform. The use of Web 2.0 technology field is rapidly expanding day by day. In the light of studies carried out, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale Vocational School of Social Sciences have registered 1140 students majoring in the 1st and 2nd grades of all programs in 2013-2014 academic year (spring) II. semester. A sample of 651 persons (57%) from this main mass accessed has been formed and provided their participations in the research. In this study, by being detailed Akıncı-Vural and Bat's 'social media usage information, a survey study to be determined what social networks they use and their usage habits' and also, a survey purposed specifying the 'effects of the social media to learning and teaching process' carried out by Onyebuchi in 2009 has been taken as reference. In this study, through information and communication technologies, the students' internet and social media usage habits, the determination of their social media level of knowledge and the determination of the effectiveness and credibility of the use of social media in their educational processes at university-level have been intended.

Keywords: Web 2.0, Social networking, Education, Vocational schools

*Bu çalışma 13. Ulusal Büro Yönetimi ve Sekreterlik Kongresi'nde (23-25 Ekim 2014, Denizli, Türkiye) sunulmuştur.

*This study was presented at the "13. National Bureau Management and Secretarial Congress (October 23-25, 2014, Denizli, Turkey).

Dilek KEKEÇ MORKOÇ (✉)

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, Çanakkale, Türkiye
Çanakkale Onsekiz Mart University, Vocational School of Çanakkale Social Sciences, Department of Office Management and Secretary, Çanakkale, Turkey
dkmorkoc@comu.edu.tr

Cumhuri ERDÖNMEZ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, Çanakkale, Türkiye
Çanakkale Onsekiz Mart University, Vocational School of Çanakkale Social Sciences, Department of Office Management and Secretary, Çanakkale, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 21.10.2014

Kabul Tarihi/Accepted : 30.03.2015

GİRİŞ

Sosyal medya kavramı; medya, kullanıcı ve teknoloji gibi boyutları olan bir kavramdır. Sadece bir boyut ile sosyal medyayı değerlendirmek eksik ve yanlış olacaktır. Sosyal medya tüm bu boyutlarının bütünlük bir şekilde ele alınması ile anlaşılacaktır. Sosyal medyanın medya boyutu, geleneksel medyadan farklı özelliklere sahip yeni medya ile açıklanırken, kullanıcı boyutu kullanıcı tabanlı içerik ve teknoloji boyutu Web 2.0 ile açıklanmaktadır (İşlek, 2012: 5). Sosyal medya, en basit tanımıyla; Web 2.0 teknolojilerinin kullanıldığı iletişim ortamlarıdır. Konuşmalar, bağlantılar ve katılımlardan kaynaklanan Web 2.0 durakları, iletişim araçları, siteleri ve çevrimiçi yayınlar (Gunelius, 2011: 10; akt: İşlek, 2012: 12) olarak tanımlanan sosyal medya; insanların sosyalleşmek için kullandıkları medya türüdür.

Sosyal medyanın ortaya çıkışı, herşeyden önce Web teknolojilerindeki değişime dayanmaktadır. İnternet 1960'lı yıllarda gelişmeye başlasa da, "world wide web" (dünyayı saran ağ) 1989-91 yılları arasında Dr. Tim Berners-Lee tarafından geliştirilmiştir. İnternet'in gelişimi sonrasında bazı yazarlar kullanıcıların serbestçe bilgiyi tarayabilecekleri, birbiriyle bağlantılı sayfaların oluşturulabileceği fikrini ortaya atmışlardır. Bu fikirlerden hareketle Berners-Lee ve ekibi tarafından web'in en temel dört unsuru olan 'html', 'http', bir 'web server' ve bir tarayıcının ("browser") ilk versiyonu oluşturulmuştur. Oluşturulan ilk web sayfaları, siyah-beyaz olup, tamamen metne dayalı bir yapıdadır. Bu dönemde ortaya çıkan web siteleri de temelde bilgi verme amaçlıdır. Web 1.0 olarak adlandırılan bu dönemde oluşturulan web siteleri, statik bir yapıya sahip olan ve sadece okumaya elverişli sayfalardır. Okuyucuların bu sayfalar üzerinden web sitesinin sahibiyle ya da birbiriyle etkileşime girmesi mümkün değildir. Web 1.0 dönemi etkileşimin olmadığı, dolayısıyla kullanıcının söz hakkının bulunmadığı ve tek taraflı bilgi aktarımının olduğu bir ortamı ifade etmektedir.¹ Web 1.0 ile gelişimine başlayan web; web 2.0 ile internet kullanıcılarının tek taraflı iletişimi bırakıp, içeriği değiştirebildikleri konuma geldikleri nokta olup (Bozkurt,2013); Web 2.0 kavramı 'world wide web (www)'in ikinci kuşağını tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu kavram ilk kuşak web araçlarından farklı özelliklere sahip araçları tanımlamada kullanılmaktadır (Horzum, 2010: 605). Web 2.0 tabanlı ortamlar, sunucularda barındırılan ve internet aracılığı ile tarayıcılarda görüntülenen bireysel sistemlerdir. Bu yüzden bu ortamlar Web 2.0 sistemleri, Web 2.0 servisleri ya da Web 2.0 uygulamaları olarak da adlandırılmaktadır. Bu adlandırmaların hepsi, bu ortamların grup çalışmalarına olan yakınlığından dolayı sosyal yazılımlar etiketi altında toplanmaktaysa da, son zamanlarda sosyal yazılım kavramı yerini 'sosyal medya kavramına' bırakmaktadır (Duffy, 2008; akt: Mıcık, 2011: 19). Yapılan çalışmalarda web 2.0 kavramının sosyal medya kavramıyla eşanlamlı olarak kullanıldığı görülmektedir (Lenhart et al., 2010; akt: Baran & Ata, 2013: 195).

Web 2.0 kavramı ilk olarak 2004 yılında, Dougherty ve O'Reilly ile MediaLive International şirketi tarafından organize edilen,

Google, Yahoo, msn, Amazon, Ebay gibi Web dünyasının önde gelen şirketlerinin de katıldığı web konferansında, web alanında yaşanan gelişmeler ve web dünyasının geleceği tartışılırken ortaya çıkmıştır.² Web 2.0 uygulamalarıyla birlikte ortaya çıkan araçlardan en önemlilerinden birisi de çevrimiçi sosyal ağlardır (Boyd ve Ellison, 2007, akt: Uçak & Çakmak, 2010: 44). Sosyal ağ ("social network") bireylerin birbirlerine çeşitli ilişkilerle bağlı olduğu bir yapıyı temsil eder. İlk sosyal site 1997'de kurulan "Sixdegrees.com" dur ve kullanıcılarına ilk kez profil oluşturabilme ve mesaj gönderme olanağı sağlamıştır. 2001'den itibaren ortaya çıkan "Asianavenue", "Blackplanet", "Migente" ve "Cyworld" de etkili bir politika ile arkadaşlık ilişkilerine daha farklı boyutlar eklemişlerdir. 2004 ve sonrasında ise internet kullanıcıları "Myspace", "Facebook" ve "Bebo" ile tanışmışlardır.³ Sosyal ağlar, herkes tarafından erişilebilen veya belirli bir kullanıcı kitlesi ile sınırlandırılmış bir sistem içinde kullanıcı profili oluşturma, diğer kullanıcıların belirttiği bağlantıları görebilme ve paylaşım olanağı sağlayan web tabanlı hizmetler olarak tanımlanmaktadır (Boyd & Ellison, 2007, akt: Uçak-Çakmak, 2010: 44). Web 2.0 sisteminin web hizmetini iyileştirmek amacıyla ziyaretçilerin siteye katılımını sağlamak ve ziyaretçilerle işbirliği yapmak fikrine dayanan bir akım olduğu da söylenebilir. Web 2.0 teknolojisinin sosyal ağlar ve güçlü işbirliği bakımından klasik hale gelmiş bir örneği, kullanıcıların etkileşimli oldukları ve içeriği birlikte yarattıkları "online" ansiklopedi olan "Wikipedia"dır (Gross & Leslie, 2008: 791; akt: Akıncı-Vural & Bat: 2010 3354). Web 2.0 teknolojileri içinde genel olarak birçok farklı uygulama da mevcuttur. En çok kullanılan uygulamalardan bazıları olarak "Facebook", "YouTube", "MySpace", "Linkedin", "Twitter", "Google" uygulamaları, "Wikipedia" ve "blog" sayfaları sayılabilir. Sosyal medya araçları olarak adlandırılan web 2.0 teknolojileri zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın paylaşımın, etkileşimin ve tartışmanın esas olduğu bir iletişim şeklidir (Erkul, 2009: 3). Web 2.0 teknolojileri sayesinde kullanıcılar bilgilerini metin olarak paylaşmanın yanı sıra fotoğraflarını, videolarını ve ses dosyalarını da paylaşma imkanına erişmektedirler. Ses ve görüntüleme aygıtlarının ucuzlamasıyla milyonlarca insan kendi medyasını yaratıp yayınlamaktadır. Multimedya paylaşımının artmasıyla sadece paylaşım için özelleşmiş sitelerin sayısı da artmaya başlamış olup, bunlar içinde en bilinenleri "YouTube" (video), "Flickr" (fotoğraf) ve "Odeo" ("podcast") siteleridir (Durusoy, 2011: 23). Web 2.0 standartlarını kullanarak üretilen teknolojiler arasında paylaşımın ve etkileşimin en önemli etkinlik olduğu ortamlar sosyal ağlardır. Halen dünya üzerinde en çok ziyaretçi çeken sitelere bakıldığında sosyal ağların üst sıralarda yer aldığı görülmektedir. "Sixdegrees.com" ardından "Livejournal", "Friendster", "Myspace" gibi popüler sosyal ağlar geliştirilmiş, son olarak 2004 yılında kurulan "Facebook" da çok kısa zamanda büyük bir kullanıcı popülasyonuna ulaşmıştır (Durusoy, 2011: 24).

Eğitmcilerin, araştırmacıların, öğrencilerin kolaylıkla ve çoğunlukla ücretsiz ulaşabilecekleri ikinci nesil internet teknolojileri eğitimde yeni olanaklar sunmaya başlamıştır (Rhoades et al., 2009; Williams and Chinn, 2009; akt: Mıcık, 2011: 26). Web 2.0

¹<http://eogrenme.anadolu.edu.tr/eKitap/sos206u.pdf>

²<http://www.bidb.itu.edu.tr/?d=641>

³<http://e-bergi.com/2007/Aralik/Social-Network>

tabanlı ortamların işbirliği ile çalışmayı, bilgiye erişimi, sosyal etkileşimi ve geri bildirimini oldukça kolay hale getirmesi, eğitim alanında kullanılmalarına yol açmıştır (McLoughlin & Lee, 2007; akt: Mıcık, 2011: 26). Bu alandaki çalışmalarda “blog”, “wiki”, “podcast”, video paylaşım siteleri ve sosyal ağlar sık kullanılmaktadır (Davies & Merchant, 2008; Griffiths & Wall, 2011; Kuzu, 2007; Meyer, 2010; Usluel & Mazman, 2009; akt: Baran & Ata, 2013: 195). Bu uygulamaların hangi amaçlarla kullanılabileceğine dair örnekler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir (Grosseck, 2009: 478; akt: Durusoy, 2011: 24).

Web 2.0 uygulamaları her türlü bilgiyi ve öğretim içeriğini kolay ve hızlı ulaşılabilir bir platforma taşıyabilmektedir. (Deperli-oglu & Köse, 2010: 338). Örneğin YouTube internet sitesinin

kurmuş olduğu “youtube-edu”⁴ sistemi sayesinde ABD’deki üniversiteler ve eğitim kurumları ders içeriklerini ve üniversite tanıtımlarını burada kurdukları kanallar üzerinden yapmaya başlamışlardır. Bu gibi sitelerde seyredilen ders videoları ve eğitim materyalleri ile ilgili yorum yapabilme imkânı da vardır. Seyredilen bir ders ile ilgili görüş ve sorular diğer kullanıcılar ile paylaşılabilir.⁵ Web 2.0 araçlarıyla daha etkin bir öğrenme sağlamak için kullanılabilecek diğer bir uygulama da, “google jokey” uygulaması olabilir (Bonk, 2009). Öğrencilerden biri sunum yaparken başka bir öğrenciyi de “google jokey” olarak seçme mantığına dayanmaktadır. Seçilen bu öğrenci, sunumda kullanılan fakat anlaşılamayan kavramlar, fikirler ve “web” siteleri ile ilgili ek bilgiler sağlamaktadır; bu, sunum esnasında

Tablo 1: Web 2.0 Uygulamalarının Eğitimde Kullanımı

Web 2.0 Uygulamaları	Eğitimsel Kullanımı
Bloglar	<ul style="list-style-type: none"> Gerçek zamanlı yazım uygulamaları (günlük tutma, deneyimleri paylaşma vb.) yapılabilir. Öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında hızlı dönütler verilebilir. Öğrenciler birbirlerinin bloglarından öğrenme deneyimleri kazanabilir. Verilen ödev ve görevler bloglar üzerinde kolaylıkla güncellenebilir. Yorumlar sayesinde öğrenciler birbirlerine yardımda bulunabilir ve farklı sorulara farklı bakış açılarından cevaplar alabilirler.
Wikiler	<ul style="list-style-type: none"> Fikirleri paylaşmada ve içeriği düzenlemede, kullanıcılar ve öğrenci gruplarıyla işbirliği yapabilir. Öğrenci projelerinde kullanılabilirler. Bir tanıtım aracı olarak (e-portfolio gibi) kullanılabilirler. Öğrenci grupları araştırma projelerini wikiler üzerinden yürütebilirler. Öğrenciler tarafından işbirliği ile yazılmış bir kitap ya da dergi oluşturulabilir. Sınıf için bir tartışma ve müzakere alanı oluşturulabilir. Web araştırmaları için kaynakların toplandığı, düzenli bir şekilde depolandığı bir alan olarak kullanılabilir.
Resim/Fotoğraf Paylaşımı	<ul style="list-style-type: none"> Sınıfta daha önce kullanılan resim ya da fotoğraflar paylaşılabilir, üzerlerine notlar ve yorumlar eklenebilir. Paylaşılan fotoğraflarla bir sunum hazırlanabilir. Sınıfta kullanmak üzere, fotoğrafların çekildikleri yerler ve olaylarla ilgili bilgilere etiketler sayesinde ulaşılabilir. Öğrenci sunumları için dünyanın farklı yerlerindeki kullanıcılardan dönüt alınabilir. Öğrencilerin istedikleri zaman erişebilecekleri bir görsel materyal deposu oluşturulabilir.
Video Paylaşımı	<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler kendi başlarına ya da öğrenciler ile birlikte kendi öğretimsel videolarını çekip paylaşabilirler. Video paylaşım sitelerinden çok sayıda öğretici videoya ulaşılabilir.
RSS Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> Öğretim ortamlarında zaman tasarrufu ve güncel bilgiler sayesinde profesyonel içerik gelişimi sağlar. Erişimi zor kaynaklardan bilgi akışı sağlanabilir.
Sosyal Ağlar	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal medya ve kişisel öğrenme uygulamalarını bir çatı altında toplar. Bağlantılar sayesinde grupların diğer öğretimsel Web 2.0 uygulamalarına tek bir kaynaktan ulaşmalarını sağlar.

⁴<http://www.youtube.com/education?b=1>

⁵<http://www.digitaldevlet.org>

olabileceği gibi bunları öğrencinin not alıp bir sonraki derste açıklaması şeklinde de uygulanabilmektedir (Elmas & Geban, 2012: 250).

Çalışmanın amacı, öğrencilerin bilgi iletişim teknolojilerini, internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarını, sosyal medya bilgi düzeylerini saptamak ve üniversitedeki eğitim süreçlerinde sosyal medyanın kullanımının etkinliğini ve faydalanılabilirliğini tespit etmek, eğitim süreçlerine etkisini belirlemektir.

YÖNTEM

Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Bu nedenle Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılan bu çalışmada, genel tarama modeli esas alınmıştır.

Araştırmaya katılanların ana kitlesini, 2013–2014 eğitim-öğretim yılı bahar (II.) yarıyılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda halihazırda eğitim ve öğretim yapılan Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Yerel Yönetimler, Halkla İlişkiler, İşletme yönetimi, Çocuk Gelişimi, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programlarında eğitim alan 1140 1. ve 2. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu ana kitleden ulaşılabilen 651 kişilik bir örneklem (%57) oluşturulmuş ve araştırmaya katılımları sağlanmıştır.

Ölçme Aracı

Çalışmada birinci bölümde öğrencilerin internet kullanım bilgilerine ulaşmaya çalışılmış; ikinci bölümde öğrencilerin sosyal medyadan haberdar olup olmadığı araştırılmış ve eğer haberdar ise sosyal medya kullanım alışkanlıkları belirlemek istenmiş, üçüncü bölümde ise sosyal medya kullanım bilgileri detaylandırılarak hangi sosyal ağları kullandıkları ve kullanım alışkanlıklarının derecesi saptanmaya çalışılmıştır. Anket, toplam 22 sorudan (10 tanesi kapalı uçlu olarak evet ve hayır seçeneklerinden) oluşmaktadır. (Akıncı-Vural & Bat, 2010).

Çalışmada ayrıca, Onyebuchi (2009) tarafından kullanılan 'sosyal medyanın öğrenim ve öğretim süreçlerine etkisini belirleme amacıyla hazırlanan anket' dikkate alınmış, bu anketin 'sosyal medya'ya ilişkin bölümleri kullanılmıştır. Anket, 'sosyal medyanın eğitim süreçlerindeki önemi', 'sosyal medyanın eğitimde kullanımını etkileyen faktörler', 'sosyal medyayı eğitimde kullanmaya yönelik tutumlar', 'eğitim süreçlerinde sosyal medyanın kullanım sıklığı', 'eğitim süreçlerinde kullanılan sosyal medya araçları', 'eğitim süreçlerinde kullanılan sosyal ağ web siteleri', 'sosyal ağ web sitelerinin kullanım amaçları' başlıklarıyla yedi bölümden ve toplam 25 sorudan oluşmaktadır (Toğay et al., 2013).

Verilerin Analizi

Anketle toplanan verilerin güvenilirliği ve geçerliliği, veri toplama kullanılan bu tekniğin özellikleri ile sınırlıdır. Ölçek geliştirme aşamasında taslak ölçek formuna ait verilerin analizleri SPSS 16.0 programında değerlendirmeye alınmıştır. Verilerin rastlantsallığını ölçmek ve ölçeğin analiz yapmaya uygun olup olmadığını test etmek için güvenilirlik analizinden yararlanılmıştır. Kişisel bilgilerin dağılımına bakmak için frekans ve yüzde

analizleri çıkarılmıştır. Ayrıca, ortalamaların normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ile araştırılmıştır. Ortalamaların normal dağılmadığı belirlendiğinden farklılıklar araştırılırken non-parametrik testlerden Mann-Whitney U testi uygulanmıştır.

BULGULAR ve TARTIŞMA

Güvenilirlik analizinin amacı verilerin rastlantsallığını ölçmektir. Ankete verilen cevaplar rastgele dağılım gösteriyorsa anket sonuçlarının güvenilir olduğuna karar verilir. Güvenilirlik analizi seçilen örneğin güvenilirliğini, tesadüflüğünü ve tutarlılığını test etmekte kullanılır. Sonucun güvenilir olup olmadığına Cronbach Alfa (α) değerine göre karar verilir (Sağır, 2011: 91).

- $0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise güvenilir değildir
- $0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise düşük güvenilirliktedir.
- $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise oldukça güvenilirdir.
- $0.80 \leq \alpha \leq 1.00$ ise yüksek derecede güvenilirdir.

Tablo 2: Güvenilirlik Analizi

Cronbach Alfa	Madde sayısı
.929	22

Hazırlanan 22 maddelik ölçeğin güvenilirliği araştırılmış, ölçekte ölçeği bozan herhangi bir soruya rastlanılmamıştır. Ölçek güvenilirliktir, güvenilirlik katsayısı $\alpha=0.929$ bulunmuştur. Yapılan çalışmanın anket sonuçlarına ilişkin verilere bakıldığında toplam 1140 öğrenciye anket uygulanması hedeflenmiş, ancak 651 öğrenciye (%57) uygulanabilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %66.2 (431) kız, %33.8'i (220) ise erkek öğrencilerdir. Öğrencilerin yaşları incelendiğinde; %64.1'i (18-20) yaş aralığında, %34.6'si (21-24) yaşa aralığında, %0.8'i (25-30) yaş aralığında iken %0.5'i de 31 yaş ve üstü olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin okudukları bölümlere göre katılım oranları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3: Katılımcıların Okumakta Oldukları Bölümler

Bölümler	f	%	Bölümler	f	%
Büro.1 gündüz	28	4.3	Muh. 1 gündüz	38	5.8
Büro.1 gece	26	4.0	Muh. 1 gece	23	3.5
Büro. gündüz 2	25	3.8	Muh. 2 gündüz	50	7.7
Büro. 2 gece	27	4.1	Muh. 2 gece	47	7.2
Yerel. 1 gündüz	37	5.7	İşletme 1 gündüz	43	6.6
Yerel. 1 gece	29	4.5	İşletme 1 gece	35	5.4
Yerel. 2 gündüz	27	4.1	İşletme 2 gündüz	37	5.7
Yerel. 2 gece	25	3.8	İşletme 2 gece	27	4.1
Çocuk Gelişimi 1 gündüz	25	3.8	Halkla İliş. 1 gündüz	24	3.7
Çocuk Gelişimi 1 gece	25	3.8	Halkla İliş. 2 gündüz	30	4.6
Çocuk Gelişimi 2 gece	23	3.5	Toplam	651	100.0

Öğrencilerin %65.9'u (429) ÖSS sınavı ile okula kaydolmuşlar; %34.1'i (222) sınavsız geçiş sistemi ile gelmişlerdir.

Öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevaplar incelendiğinde; İnternet kullanıyor musunuz? sorusuna %5'i hayır cevabı verirken %99.5 öğrenci internet kullandığını ifade etmiştir. İnterneti hangi amaçla kullanıyorsunuz sorusuna alınan cevaplar ise; "resmi amaçla kullanım" 438 kişi (%67.3); "download" 326 (%50.1), "bankacılık" 288 (%44.3), "eğlence" 202 (31.0), "sosyal ağlar" 167 (%25.7), "bilgi alışverişi" (hobi, haber, ödev, vb.) 133 (%20.4), "video izleme" 122 (%18.8) olarak tespit edilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %79.4'ü (517) interneti her gün kullandıklarını, %19.2'si (125) haftada 3-4 gün internet kullandıklarını, %1.2'si (8) ayda bir iki gün kullandığını ve %0.2'si interneti 3-4 ayda bir kullandığını belirtmiştir. İnternette ortalama kaç saat zaman harcadıkları sorusuna, öğrencilerin %48.7'si 1-3 saat, %23.5'u (153) 3-5 saat, %14.1'i (92) 1 saatten az, %8.1'i (53) 7 saatten fazla ve %5.5'i (36) 5 ile 7 saat olarak cevap vermişlerdir.

Çalışmaya katılan öğrencilere 'sosyal medya' kavramını bilip bilmedikleri de sorulmuştur. %97.4 öğrenci sosyal medyayı bildiklerini, %0.3'ü sosyal medya kavramını bilmediğini, %2.3 ise sadece duyduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilere sosyal ağları ("facebook", "netlog", "myspace", "orkut", "yonja" vb.) kullanıp kullandıkları sorulduğunda katılımcıların %95.4'ü (621) sosyal ağları kullandıklarını, %4.6'sı (30) kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilere sosyal ağları kullanıyorsa en fazla hangisinde zaman geçirdikleri sorulduğunda %87.3'ü (568) "facebook", %21.5'i (140) "twitter" %4.8'i (31) "msn" kullandığını belirtmiş, %6.1'i (45) diğer seçeneğini tercih etmiştir. Öğrencilerin %79'u (514) sosyal ağları her gün kullandığını, %18.3'ü (119) haftada 3-4 gün, %2.3'ü (15) ayda 1-2 gün ve %0.5'i (3) 3-4 ayda bir kullandıklarını ifade etmiştir.

Öğrencilerin %45.3'ü (295) profillerini güncellemek için, %38.3'ü (249) interaktif olmayan oyunları oynamak için, %35.9'u (234) "online" sohbet amaçlı, %17.8'i (116) yeni arkadaşlar bulmak amacıyla %17.4'ü (113) arkadaşlarının ne yaptığını bakmak ve %16.7'si (109) interaktif oyunlar oynamak için ve %7.2'si (47) zaman geçirmek amacıyla sosyal ağları kullanmaktadır.

Öğrencilerin %78.8'i (513) devamlı takip ettikleri en az bir blog olduğunu; %21.2'si (138) takip ettikleri blog olmadığını belirtmiştir. %36.6'sı (238) herhangi bir iş ağında ("linkedin", "bizebiz", "xing", "pronected", vb.) profillerinin olduğunu, %63.4'ü (413) ise olmadığını ifade etmişlerdir.

Öğrencilere sosyal ağlarda yeni kişilerle tanışılan platformlar olduğunu ve öğrencilere sanal ortamda tanışılan kişilerle yüz yüze görüşme yapıp yapmadıkları da sorulmuştur. Buna göre, %65.4'ü (426) yüz yüze görüşme yapmadıklarını, %34.6'sı (225) ise sanal ortamda tanıştıkları kişilerle yüz yüze görüştiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin %36.6'sı (238) sosyal imleme ("social bookmark") sitelerini kullandıklarını, %63.4'ü (413) kullandıklarını ifade etmişlerdir. Video paylaşım sitelerini takip edenler %37.6 (245) iken, takip etmeyenler %62.4 (406) olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin %67.5'i (439) video paylaştıklarını, %32.6'sı (212) ise paylaşmadığını belirtmiştir.

Web 2.0 uygulamalarından biri olan fotoğraf paylaşım sitelerini takip eder misiniz? sorusuna öğrencilerin %48.8'i (318) evet, %51.2'si (333) hayır olarak cevaplamıştır. Fotoğraf paylaşım

sitelerinde, fotoğraf paylaşan öğrencilerin oranı %67.0 (436), paylaşmayan öğrencilerin oranı ise %33 (215) olarak saptanmıştır. Anlık ileti uygulamalarından ("msn", "gtalk", "yahoo", vb.) en az birini kullanan %66.4 (432), kullanmadığını ifade eden öğrenci ise %33.6'dır (219).

Çalışmaya katılan öğrencilerin %70'i (456) sosyal medyalar da yer alan içeriklere yorumlar yazdıklarını, %30'u (195) ise yazmadıklarını belirtmişlerdir. Sosyal medyalarda markalarla ilgili içeriklere yazılan yorumlar o marka ile ilgili düşüncenizde bir farklılık yaratmakta mıdır? sorusuna öğrencilerin %51.8'i (337) evet, %32.4'ü (211) hayır ve %15.8 (103)'i bazen cevabı vermişlerdir.

Öğrencilere 'sosyal medyanın öğrenim ve öğretim süreçlerine etkisini belirleme'ye yönelik yapılan ankette, öğrencilerin ankette verdikleri cevaplar Tablo 4'de verilmiştir. "Sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımını faydalı bulmuyorum" ifadesine verilen cevapların ortalaması 2.65 olarak hesaplanmıştır. Cevapların "kararsızım" yönünde ağırlık kazandığı söylenebilir. "Sosyal medyada deneyimli bir kullanıcı haline gelmek benim için çok kolay oldu" ifadesine verilen cevapların ortalaması 3.67 olarak hesaplanmıştır. Cevaplar "katılıyorum" yönünde ağırlık kazanmıştır. Katılımcılar, sosyal medyayı kullanım şekillerinde 'deneyimli' olduklarını ifade etmektedirler. "Eğitimim sırasında ulaştığım internet erişim imkanları, sosyal medyayı kullanmamı kolaylaştırıyor" ifadesine verilen cevapların ortalaması 3.57'dir. Katılımcıların cevapları "katılıyorum" yönünde ağırlık kazanmıştır.

Ölçekte yer alan sorulardan 1 ile 9. sorular 'sosyal medyanın eğitim süreçlerindeki önemini', 10-16 arası sorular 'sosyal medyanın eğitimde kullanımını etkileyen faktörleri', 17-20 arası sorular 'sosyal medyayı eğitimde kullanmaya yönelik tutumları' ve 21-22. sorular 'sosyal medyanın kullanım sıklığını' ölçmektedir. Tablo 4 incelediğinde katılımcılar sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımını faydalı bulup bulmama konusunda "kararsız" görülseler de, diğer sorularda, örneğin, ödevlerini yapmada sosyal medya kullanımında deneyimli olduklarını ve eğitimde sosyal medya kullanımının verimliliği arttırdığını ifade ettiklerinden 2.65 ortalama ile "katılıyorum" cevabına yakındırlar. Sosyal medyanın eğitimde kullanımını etkileyen faktörler incelendiğinde öğretim görevlilerinin ve okul yöneticilerinin eğitim süreçlerinde sosyal medya araçlarının kullanımı konusunda katılımcıları teşvik ettikleri; bir sosyal ağın üyesi ve kullanıcısı olmanın, katılımcı açısından bir topluluğun parçası olduğu hissini uyandırdığı, katılımcının sosyal ağ topluluğu ile arasındaki arkadaşlık ilişkilerinin ve birlikteliğin katılımcı için çok şey ifade ettiği anlaşılmıştır. Sosyal medyayı eğitimde kullanmaya yönelik tutumlar için, genel olarak öğrencilerin sosyal medyayı eğitimde kullanmaya yönelik tutumlarının "olumlu" olduğu söylenebilir. Katılımcılar eğitim etkinlerinde sosyal medyayı kullanmanın öğrenmelerine yardımcı olduklarını ifade etmektedir. Sosyal medyanın kullanım sıklığı ile ilgili ifadeler incelendiğinde, öğrenciler geçmiş öğretim yıllarında okullardaki eğitim etkinliklerinde sosyal medyayı sıklıkla kullandıklarını ve okuldaki eğitim süreçlerinde de sosyal medyayı bu öğretim yılında sıklıkla kullandıklarını ifade etmişlerdir.

E-portfolio ya da dijital portfolyo çalışmaların, sertifikaların ve kanıtların elektronik ortamda kullanıcı tarafından toplanması-

dır. Çalışmaya katılan öğrencilerin %85.4'ü e-portfolio kullanmadıklarını belirtmişlerdir. “Delicious” (sosyal imleme alanı) sık kullanılan internet sitesi bağlantılarını depolamak, paylaşmak ve yeni siteleri keşfetmek için sık kullanılan bir yoldur. “Delicious” herkese açık olup, sık kullandığınız linkleri, makaleleri, blogları müzikleri saklayabilir ve herhangi bir bilgisayardan rahatlıkla ulaşabilirsiniz. Katılımcıların %83.9'u bu aracı kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. Sonuçlar Tablo 5'de verilmiştir.

Öğrencilerin eğitim süreçlerinde kullanılan sosyal medya araçlarına ilişkin veri analiz sonuçları incelendiğinde, eğitim süreçlerinde öğrenciler tarafından en fazla sosyal ağ web sitelerinin (“Facebook”, “MySpace”, “Bebo”, “LinkedIn”, “Google+”, vb.) kullanıldığı gözlenmektedir. Öğrencilerin en çok kullandıkları web sitesinin Facebook olduğu görülmektedir. “Sconex” ve “Windows of Life” kullanımının daha az olduğu görülmektedir. Sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Öğrencilerin sosyal ağ web sitelerini “fotoğraf, müzik, video ya da diğer çalışmalarını paylaşmak için” kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Ardından “ders konularıyla ilgili olarak sınıf arkadaşları ile iletişim kurmak” ve “arkadaşları ile bağlantı kurmak” için sosyal ağ web sitelerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Sonuçlar Tablo 7'de verilmiştir.

Öğrencilerin sosyal medyanın eğitim süreçlerindeki önemi ölçeğinde yer alan üç boyut kendi içerisinde toplanarak o boyuttaki soru sayısına bölünmüştür. Böylelikle her bir öğrencinin boyutlara verdikleri ortalama puanlar elde edilmiştir. Birinci boyutta güvenilirlik Cronbach Alfa 0.881, ikinci boyutta güvenilirlik Cronbach Alfa 0.814, üçüncü boyutta güvenilirlik Cronbach Alfa 0.815, dördüncü boyutta güvenilirlik Cronbach Alfa 0.693 olarak belirlenmiştir. Boyutlarla ilgili kullanılan kısaltmalar aşağıda belirtilmiştir:

Tablo 4: Sosyal Medyanın Öğretim ve Öğretim Süreçlerine Etkisini Belirleme

Sosyal Medyanın Öğretim ve Öğretim Süreçlerine Etkisini Belirleme		Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katıyorum		Ortalama	Std. sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımını faydalı bulmuyorum	166	25.5	127	19.5	190	29.2	104	16.0	64	9.8	2.65	1.284
2	Eğitimde sosyal medyayı kullanmak daha iyi notlar almamı sağlıyor	76	11.7	80	12.3	129	19.8	233	35.8	133	20.4	3.41	1.265
3	Eğitimimde sosyal medyayı kullanmak ödevlerimi daha çabuk bitirmemi sağlıyor	78	12.0	110	16.9	144	22.1	204	31.3	115	17.7	3.26	1.267
4	Eğitimde sosyal medya kullanmak verimliliğimi artırıyor	79	12.1	102	15.7	92	14.1	248	38.1	130	20.0	3.38	1.296
5	Sosyal medya kullanımını kolay buluyorum	68	10.4	85	13.1	86	13.2	260	39.9	152	23.3	3.53	1.268
6	Sosyal medyada deneyimli bir kullanıcı haline gelmek benim için çok kolay oldu	68	10.4	57	8.8	71	10.9	280	43.0	175	26.9	3.67	1.250
7	Sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımını öğrenmeyi kolay buluyorum	69	10.6	58	8.9	105	16.1	285	43.8	134	20.6	3.55	1.215
8	Sosyal medya uygulamalarını basit ve anlaşılır buluyorum	58	8.9	67	10.3	111	17.1	291	44.7	124	19.0	3.55	1.171
9	Eğitimim sırasında ulaştığım internet erişim imkânları sosyal medyayı kullanmamı kolaylaştırıyor	60	9.2	57	8.8	117	18.0	284	43.6	133	20.4	3.57	1.176
10	Derslerimize giren öğretim görevlileri ve okulumuzun yöneticileri eğitim süreçlerinde sosyal medya araçlarının kullanımı konusunda bizi teşvik ediyorlar	49	7.5	90	13.8	130	20.0	273	41.9	109	16.7	3.47	1.146

Tablo 4: Devam

Sosyal Medyanın Öğretim ve Öğretim Süreçlerine Etkisini Belirleme		Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katıyorum		Ortalama	Std. sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
11	Ailem ve akrabalarım eğitim sürecimde sosyal medyayı kullanmamın gerekli olduğunu düşünüyorlar	84	12.9	155	23.8	149	22.9	200	30.7	63	9.7	3.00	1.204
12	Arkadaşlarım eğitim sürecimde sosyal medyayı kullanmamın gerekli olduğunu düşünüyorlar	69	10.6	133	20.4	150	23.0	215	33.0	84	12.9	3.17	1.203
13	Bir sosyal ağın üyesi ve kullanıcısı olmak bende bir topluluğun parçası olduğum hissi uyandırıyor	54	8.3	111	17.1	125	19.2	268	41.2	93	14.3	3.36	1.165
14	Bir sosyal medya topluluğuna bağlı olduğumu hissediyorum	69	10.6	108	16.6	107	16.4	254	39.0	113	17.4	3.36	1.244
15	Eğer bir ders çalışma konusuyla ilgili olarak bir cevap almaya ihtiyaç duyarsam üye olduğum sosyal medya grubuna çözüm ile ilgili cevap almak için mesaj atabiliyorum	77	11.8	129	19.8	108	16.6	244	37.5	93	14.3	3.23	1.253
16	Benim sosyal ağ topluluğumla aramdaki arkadaşlık ilişkileri ve birliktelik benim için çok şey ifade ediyor	54	8.3	118	18.1	125	19.2	263	40.4	91	14.0	3.34	1.168
17	Bana göre. geleneksel eğitim yöntemlerine ilave olarak sosyal medyanın öğretim etkinliklerinde kullanımın daha çok çekici olduğunu düşünüyorum	63	9.7	120	18.4	169	26.0	218	33.5	81	12.4	3.21	1.168
18	Geleneksel eğitim yöntemlerine ilave olarak sosyal medyanın öğretim etkinliklerinde kullanımın çok daha iyidir	51	7.8	89	13.7	173	26.6	257	39.5	81	12.4	3.35	1.105
19	Eğitim etkinliklerinde sosyal medyayı kullanmaktan hoşlanıyorum	49	7.5	83	12.7	145	22.3	285	43.8	89	13.7	3.43	1.108
20	Eğitim etkinlerinde sosyal medyayı kullanmak öğrenmeye yardımcı oluyor	46	7.1	78	12.0	111	17.1	317	48.7	99	15.2	3.53	1.104
21	Geçmiş öğretim yıllarında okulunuzdaki eğitim etkinliklerinde sosyal medyayı sıklıkla kullandık	53	8.1	91	14.0	132	20.3	281	43.2	94	14.4	3.42	1.141
22	Okulunuzdaki eğitim süreçlerinizde sosyal medyayı bu öğretim yılında sıklıkla kullandık	62	9.5	115	17.7	127	19.5	260	39.9	87	13.4	3.30	1.185

Tablo 5: Eğitimde Kullanılan Sosyal Medya Araçları

Eğitim Süreçlerinde Kullanılan Sosyal Medya Araçları		Kullanıyorum		Kullanmıyorum	
		f	%	f	%
1	“Web” Seminerleri	172	26.4	479	73.6
2	“Podcast” araçları	149	22.9	502	77.1
3	E-portfolyolar	95	14.6	556	85.4
4	Anlık mesajlaşma araçları	262	40.2	389	59.8
5	Sosyal ağ “web” siteleri (“Facebook, MySpace, Bebo, LinkedIn, Google+” vb.)	519	79.7	132	20.3
6	“Wikiler”	409	62.8	242	37.2
7	“Teletop”	181	27.8	470	72.2
8	“Delicious”	105	16.1	546	83.9
9	“YouTube”	291	44.7	360	55.3
10	Diğerleri	491	75.4	160	24.6

Tablo 6: Öğrencilerin Eğitimde Kullandıkları Sosyal Ağ Web Siteleri

Eğitimde Kullanılan Sosyal Ağ Web Siteleri		Kullanıyorum		Kullanmıyorum	
		f	%	f	%
1	“Bobo”	291	44.7	360	55.3
2	“Facebook”	566	86.9	85	13.1
3	“Friendster”	355	54.5	296	45.5
4	“LinkedIn”	100	15.4	551	84.6
5	“MySpace”	133	20.4	518	79.6
6	“Sconex”	113	17.4	538	82.6
7	“Windows life space”	113	17.4	538	82.6
8	“Yahoo! 360”	183	28.1	468	71.9
9	“Google +”	342	52.5	309	47.5
10	Diğer	508	78.0	143	22.0

Tablo 7: Sosyal Ağ Web Sitelerinin Kullanım Amaçları

Sosyal Ağ Web Sitelerinin Kullanım Amaçları		Kullanıyorum		Kullanmıyorum	
		f	%	f	%
1	Arkadaşlarımla bağlantı kurmak için	504	77.4	147	22.6
2	Hiç tanışmadığım kişilerle yeni arkadaşlıklar kurmak için	482	74.0	169	26.0
3	İnsanlar hakkında daha fazla bilgi edinmek için (daha önce tanıdığım ya da tanımadığım)	353	54.2	298	45.8
4	Bir forum ortamında fikirlerimi ve görüşlerimi paylaşmak için	480	73.7	171	26.3
5	Web sitesi reklamlarına cevap vermek için	338	51.9	313	48.1
6	Herhangi birisiyle randevulaşıp buluşmak için	203	31.2	448	68.8
7	Etkinlikleri planlamak ya da arkadaşlarımla davet etmek için	342	52.5	309	47.5
8	Ders konularıyla ilgili olarak öğretim görevlileriyle iletişim kurmak için	472	72.5	179	27.5
9	Ders konularıyla ilgili olarak sınıf arkadaşlarımla iletişim kurmak için	521	80.0	130	20.0
10	Fotoğraf, müzik, video ya da diğer çalışmalarını paylaşmak için	578	88.8	73	11.2
11	Mesleğimle ilişkili etkinlikler için (iş ağları, vb.)	502	77.1	149	22.9
12	Özel ilgi, hobi gruplarına katılmak için	489	75.1	162	24.9
13	Diğer	460	70.7	191	29.3

ORTEO: Sosyal Medyanın Eğitim Süreçlerinde Önemi**ORTEF: Sosyal Medyanın Eğitimde Kullanımını Etkileyen Faktörler****ORTT: Sosyal Medyanın Eğitimde Kullanmaya Yönelik Tutumları**

Öğrencilerin eğitim süreçlerinde sosyal medya kullanımının, sosyal ağ web sitelerinin kullanılması ve kullanım amaçlarına göre eğitimde kullanılan sosyal medya araçlarından farklı olup olmadığı ortalama skorlar üzerinden incelenmiştir. Bunun için ortalama skorların öncelikle normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ile araştırılmış, boyutlara ait ortalama skorların normal dağılımı belirlenmiştir ($p < 0.05$). Öğrencilerin cinsiyete göre sosyal medyanın öğrenim ve öğretim süreçlerine etkisini belirlemeye yönelik algılamaları arasında fark olup olmadığı her üç boyut için Mann-Whitney U testi ile araştırılmış, iki boyutta fark bulunmuştur. Buna göre; öğrencilerin sosyal ağların eğitimde önemi üzerine yönelik algılarında anlamlı fark bulunmuştur ($z = -1.97$; $p = 0.049$). Buna göre kadın öğrencilerde sosyal ağların eğitimde olan önemi daha yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin sosyal ağların eğitimde kullanım etkilerine yönelik algıları arasında fark olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile araştırılmış ve iki boyutta fark bulunmuştur. Buna göre kadın öğrencilerin sosyal ağların eğitimde önemine yönelik algısı daha yüksek bulunmuştur ($z = -1.966$; $p = 0.049$). Benzer şekilde kadın öğrencilerin eğitimde sosyal medyanın kullanımını etkileyen faktörler algısı daha yüksek bulunmuştur ($z = -2.154$; $p = 0.031$). Ancak öğrencilerin cinsiyetine göre sosyal ağların eğitimde kullanım tutumları arasında fark yoktur ($z = -1.154$; $p = 0.079$). Sonuçlar Tablo 8'de verilmiştir.

Öğrencilerin sosyal ağ web sitelerini kullanmalarına göre boyutlar göre fark olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile araştırılmış

ve tüm boyutlarda farklılık bulunmuştur. Buna göre, sosyal ağ web sitelerini kullanan öğrencilerde sosyal ağların eğitimde olan önemi daha yüksek bulunmuştur ($z = -2.337$; $p = 0.019$). Benzer şekilde sosyal ağ web sitelerini kullanan öğrencilerin sosyal medyanın eğitimde olan faktörleri algılaması daha yüksek bulunmuştur ($z = -2.668$; $p = 0.008$). Sosyal ağ web sitelerini kullanan öğrencilerin sosyal medyanın eğitimde kullanım tutumları da daha yüksek bulunmuştur ($z = -2.906$; $p = 0.004$). Sonuçlar Tablo 9'da verilmiştir.

Öğrencilerin sosyal ağlardan "Wikiler"i kullanıp kullanmamasına göre, sosyal medyaya verdikleri önemlerin üç boyut için farklılaşıp, farklılaşmadığı Mann-Whitney U testi ile araştırılmış, fark bulunmamıştır. Sonuçlar Tablo 10'da verilmiştir.

Öğrencilerin sosyal ağ web sitesi ("Facebook") kullanıp kullanmamasına göre, sosyal medyaya verdikleri önemlerin üç boyut için farklılaşıp, farklılaşmadığı her üç boyut için Mann-Whitney U testi ile araştırılmış, fark bulunmamıştır. Sonuçlar Tablo 11'de verilmiştir.

Sosyal medyanın öğrenim etkisi ile web siteleri kullanım amaçları arasında fark olup olmadığı her üç boyut için Mann-Whitney U testi ile araştırılmıştır. Her üç boyutta da anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin ders konuları ile ilgili olarak sınıf arkadaşları ile iletişim kurmak için sosyal ağları kullanıp kullanmamaya göre, sosyal medyanın eğitim süreçlerindeki etki algılamaları arasında fark bulunmuştur. Buna göre, öğrencilerin ders konuları ile ilgili olarak sınıf arkadaşları ile iletişim kurmak için sosyal ağları kullananların 'sosyal medyanın eğitimdeki önemi algısı' daha yüksek bulunmuştur ($z = -.3523$; $p = 0.000$).

Öğrencilerin ders konuları ile ilgili olarak sınıf arkadaşları ile iletişim kurmak için sosyal ağları kullananların sosyal medyanın eğitimde kullanımını etkileyen faktörlere algısı daha yüksek

Tablo 8: Cinsiyet ve Sosyal Medyanın Öğrenim ve Öğretim Süreçlerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Algılamaları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. sapma	z	p
ORTEO	Kadın	431	3.4599	.82728	-1.966	.049
	Erkek	220	3.2717	.99081		
ORTEF	Kadın	431	3.3255	.81463	-2.154	.031
	Erkek	220	3.1760	.83317		
ORTT	Kadın	431	3.4246	.87178	-1.754	.079
	Erkek	220	3.2920	.94826		

Tablo 9: Sosyal Medyanın Öğrenim ve Öğretim Süreçlerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Algılamalar ile Sosyal Medya Araçlarını Kullanmaya Yönelik Algılamaları

Boyutlar	Sosyal Ağ Web Siteleri ("Facebook", "Myspace", "Google+", vd.)	N	Ortalama	Std. sapma	z	p
ORTEO	Kullanıyorum	519	3.4414	.86838	-2.337	.019
	Kullanmıyorum	132	3.2189	.95156		
ORTEF	Kullanıyorum	519	3.3187	.81690	-2.668	.008
	Kullanmıyorum	132	3.1028	.82912		
ORTT	Kullanıyorum	519	3.4311	.88187	-2.906	.004
	Kullanmıyorum	132	3.1780	.94381		

bulunmuştur ($z=-3.298$; $p=0.001$). Öğrencilerin ders konuları ile ilgili olarak sınıf arkadaşları ile iletişim kurmak için sosyal ağları kullananların, sosyal medyanın eğitimde kullanmaya yönelik tutumları daha yüksek bulunmuştur ($z=-3.959$; $p=0.0001$). Sonuçlar Tablo 12’de verilmiştir.

Öğrencilerin sosyal ağları meslekleri ile ilgili etkinlikler için kullanıp kullanmamalarına göre sosyal medyanın eğitim süreçlerindeki etkisi her üç boyut içinde araştırılmış ve farklılıklar bulunmuştur. Buna göre, sosyal ağları meslekleri ile ilgili etkinlikler için kullanan öğrencilerin ‘sosyal medyanın eğitimdeki önemi’ algısı daha yüksek bulunmuştur ($z=-.3481$; $p=0.0001$).

Öğrencilerin sosyal ağları meslekleri ile ilgili etkinlikler için kullanıp kullanmamaya göre, sosyal medyanın eğitimde kullanımını etkileyen faktörlere algısı daha yüksek bulunmuştur (-5.384 ; $p=0.0001$).

Öğrencilerin sosyal ağları meslekleri ile ilgili etkinlikler için kullanıp kullanmamaya göre, sosyal medyayı eğitimde kullanmaya

yönelik tutumları algısı daha yüksek bulunmuştur ($z=-4.105$; $p=0.0001$). Sonuçlar Tablo 13’de verilmiştir.

SONUÇLAR

Yapılan çalışmada ortaya çıkan sonuçlar şunlardır:

- İnterneti resmi amaçla kullanmak %67.3; “download” %50.1, bankacılık %44.3, eğlence %31.0, sosyal ağlar %25.7, bilgi alışverişi (hobi, haber, ödev vb.) %20.4, video izleme %18.8 olarak tespit edilmiştir.
- Katılımcıların %79.4’ü her gün interneti kullandıklarını, %19.2’si haftada 3-4 gün internet kullandıklarını, %1.2’si ayda bir iki gün kullandığını belirtmiştir. Üç ile dört ayda bir interneti kullanırım diyen katılımcı sayısı ise %0.21’dir.
- Katılımcıların %97.4’ü sosyal medyayı bildiklerini, %3’ü bilmediklerini ve %2.3’ü ise sadece duyduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 10: Sosyal Medyanın Öğrenim ve Öğretim Süreçlerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Algılamalar ile Sosyal Medya Araçlarını Kullanmaya Yönelik Algılamaları

Boyutlar	“Wikiler”	N	Ortalama	Std. sapma	z	p
ORTEO	Kullanıyorum	409	3.3727	.87298	-1.486	.0137
	Kullanmıyorum	242	3.4362	.91755		
ORTEF	Kullanıyorum	409	3.2913	.81347	-0.368	.0713
	Kullanmıyorum	242	3.2473	.84076		
ORTT	Kullanıyorum	409	3.3869	.86366	-3.13	.0754
	Kullanmıyorum	242	3.3678	.95954		

Tablo 11: Sosyal Medyanın Öğrenim ve Öğretim Süreçlerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Algılamalar ile Sosyal Ağ Web Sitesi (“Facebook”) Kullanımına Yönelik Algılamaları

Boyutlar	“Facebook”	N	Ortalama	Std. sapma	z	p
ORTEO	Kullanıyorum	566	3.3954	.88390	-0.255	.0799
	Kullanmıyorum	85	3.4026	.93230		
ORTEF	Kullanıyorum	566	3.2832	.82300	-0.569	.0569
	Kullanmıyorum	85	3.2202	.82848		
ORTT	Kullanıyorum	566	3.3931	.88875	-1.143	.0253
	Kullanmıyorum	85	3.2912	.97120		

Tablo 12: Sosyal Medyanın Öğrenim ve Öğretim Süreçlerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Algılamalar ile Sosyal Ağ Web Sitelerinin Kullanım Amaçlarına Yönelik Algılamaları

Boyutlar	Ders konuları ile ilgili olarak sınıf arkadaşlarımla iletişim kurmak	N	Ortalama	Std. sapma	z	p
ORTEO	Kullanıyorum	521	3.4487	.89415	-3.523	.000
	Kullanmıyorum	130	3.1863	.84237		
ORTEF	Kullanıyorum	521	3.3208	.82205	-3.298	.001
	Kullanmıyorum	130	3.0912	.80577		
ORTT	Kullanıyorum	521	3.4458	.88432	-3.959	.000
	Kullanmıyorum	130	3.1154	.91613		

Tablo 13: Sosyal Medyanın Öğrenim ve Öğretim Süreçlerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Algılamalar ile Sosyal Ağ Web Sitelerinin Kullanım Amaçlarına Yönelik Algılamaları

Boyutlar	Mesleğimle ilişkili etkinlikler için (iş ağları)	N	Ortalama	Std. sapma	z	p
ORTEO	Kullanıyorum	502	3.4655	.86356	-3.481	.000
	Kullanmıyorum	149	3.1633	.93842		
ORTEF	Kullanıyorum	502	3.3668	.80076	-5.384	.000
	Kullanmıyorum	149	2.9655	.82562		
ORTT	Kullanıyorum	502	3.4577	.87880	-4.105	.000
	Kullanmıyorum	149	3.1174	.92294		

- Katılımcıların %95.4'ü sosyal ağları kullandıklarını, %4.6'sı kullanmadıklarını belirtmiştir.
- Çalışmaya katılan öğrencilerin %87.3'ü "Facebook", %21.5'i "twitter" kullanmaktadır.
- Çalışmaya katılan öğrencilerin %79'u sosyal ağları her gün kullanmaktadır.
- Katılımcıların %78.8'i devamlı takip ettikleri en az bir blog olduğunu belirtmiştir.
- Çalışmaya katılan öğrencilerin %70'i sosyal medyada yer alan içeriklere yorumlar yazdıklarını ifade etmiştir.
- Çalışmaya katılan öğrencilerin %51.8'i sosyal medyada markalar ile ilgili içeriklere yazılan yorumlar, o marka ile ilgili düşüncenizde bir farklılık yaratmakta mıdır? sorusuna "evet" demektedir.
- Öğrenciler sosyal medyanın eğitim süreçlerinde kullanımının faydalı olduğunu, kullandıkça deneyim sahibi olduklarını, ödevlerini yapmada kolaylıklar yaşadıklarını, sosyal medya uygulamalarını basit ve anlaşılır bulduklarını, öğretim elemanlarının ve okul yönetiminin sosyal medya kullanımında teşvik edici olduklarını, geleneksel yöntemlere ilave olarak sosyal medyanın öğretim etkinliklerinde kullanımının daha etkili olduğunu ve eğitim etkinliklerinde sosyal medyayı kullanmanın daha çekici olduğunu ifade etmişlerdir.

Yapılan anket ve buna bağlı olarak sonuçlar değerlendirildiğinde sonuç olarak, sosyal medya kavramının öğrenciler tarafından bilindikliği artırma ve kullanımına yönelik derslerde ve ders dışı etkinliklerinde öğrencilere (seminer, çalıştay, proje, ödev, vb.) bilgi verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Öneriler

Sosyal medyanın sadece bir profil oluşturup, fotoğraf bakıp, beğenmenin ötesinde bir uygulama olduğu bilinci geliştirilmelidir. Öğretim elemanlarının dijital yerli (dijital çağda doğup büyüyen genç nesil) denilen dijital çağın öğrencilerine, kendilerini sürekli yenilemeleri gerektiğini öğretmelidirler. Bu araştırma da göstermektedir ki, dijital göçmenlerin (dijital dünya ile sonradan tanışanlar) verdiği geleneksel eğitim anlayışının, dijital yerliler için yeterli olmadığı görülmektedir. Ders ve bölüm kapsamında eğitim ve öğretimi sadece sınıfta sınırlandırmayıp, elektronik ortamda hazırlanan sosyal ağlarda da devam edil-

melidir. Dersler kapsamında 'bloglar' hazırlanabilir. "Youtube-edu", "Google-jokey", "Google Maps", "Prezi", sadece eğitsel amaçlı kullanılan "Teacher Tube", çeşitli internet sayfalarında yayınlanan haber, makale, fotoğraf, video, ses ve günlüklerden oluşan içeriğin, "RSS" adı verilen teknoloji vb. gibi Web 2.0 uygulamalarının kullanımı, paylaşımı, katılımın sağlanması ile öğrenen ve öğrenenin mekansal birlikteliği gerekmez, sanal dünyada buluşmaları; projeler, yeni fikirler ve farklı ortamların yaratıldığı eğitim süreçleri oluşturulmalıdır. Bu alanlarda değişim hızla ilerlemektedir. Web 2.0 uygulamaları Dünya'da yerini artık web 3.0'a bırakmaktadır. Bu değişim öğretim elemanları tarafından fark edilmeli ve hızla uyum sağlanmalıdır. Öğretim elemanları öğrencilere bu konularda da örnek olmalıdır. Böylelikle eğitimin kalitesinin yükselmesine katkı sağlanacağı ve bu katkı ile nitelikli mezun öğrenciler yetiştirilebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akinci-Vural, Z.B. & Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: ege üniversitesi iletişim Fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yasar University*, 20(5), 3348-3382.
- Baran, B. & Ata, F. (2013). Üniversite öğrencilerinin web 2.0 teknolojileri kullanma durumları, beceri düzeyleri ve eğitsel olarak faydalanma durumları. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 192-208. Retrieved from http://tasam.org/Files/Icerik/File/yeni_bir_iletisim_ortami_olarak_sosyal_medya_45f56af6-aa86-4840-a8db-21f4bb4ab1dd.pdf
- Bozkurt, A. (2013). *Açık ve uzaktan öğretim: web 2.0 ve sosyal ağların etkileri*. Akademik Bilişim Konferansı. Akdeniz Üniversitesi, Antalya. Retrieved from http://ab.org.tr/ab13/kitap/AB2013_Bildiri_Kitap.pdf
- Deperlioğlu, Ö. & Köse, U. (2010). *Web 2.0 teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkileri ve örnek bir öğrenme yaşantısı*. Akademik Bilişim'10 – XII. Akademik Bilişim Konferansı, 10 - 12 Şubat 2010, Muğla Üniversitesi. Retrieved from http://ab.org.tr/ab10/kitap/_AB10_ikincicilt.pdf
- Durusoy, O. (2011). *Öğretmen yetiştirmede web 2.0 ve dijital video teknolojilerinin kullanılarak öğretmenlik öz-yeterlilik geliştirilmesi*. Yüksek lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı. Balıkesir.
- Elmas, R. & Geban, Ö. (2012). 21. Yüzyıl öğretmenleri için web 2.0 araçları. *International Online Journal of Education Sciences*, 4(1), 243-254. Retrieved from http://www.iojes.net/userfiles/article/iojes_795.pdf

- Erkul, R. E. (2009). Sosyal medya araçlarının (web 2.0) kamu hizmetleri ve uygulamalarında kullanılabilirliği. *Türkiye Bilişim Derneği*, 116, 96-101. Retrieved from <http://www.digitaldevlet.org/web2.0.pdf>
- Horzum, M.B. (2010), Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 603-634.
- İşlek, M.S. (2012). *Sosyal Medyanın Tüketici Davranışlarına Etkileri: Türkiye'deki Sosyal Medya Kullanıcıları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek lisans tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İşletme Anabilim Dalı, Karaman
- Onyebuchi, E. E. (2009). *Making Sense of Web 2.0 Technology: Do European Students Use The Social Media Applications For Educational Goals?* Master's Thesis in Communication Studies, Retrieved from http://essay.utwente.nl/59499/1/scriptie_E_Eze.pdf.
- Sağır, G. (2011). *Tüketicilerin Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarını Algılaması*. Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Üretim Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalı, Malatya
- Toğay, A., Akdur, T.E., Yetişken, İ.C., & Bilici, A. (2013). *Eğitim Süreçlerinde Sosyal Ağların Kullanımı: Bir MYO Deneyimi*. Akademik Bilişim Konferansı, 28-30 Ocak 2013, Akdeniz Üniversitesi, Antalya. Retrieved from http://ab.org.tr/ab13/kitap/AB2013_Bildiri_Kitap.pdf
- Uçak-Özenç, N. & Çakmak, T. (2010). *Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Öğrencilerinin Web 2.0 Araçlarını Kullanım Özellikleri*. 2. Uluslararası Değişen Dünyada Bilgi Yönetimi Sempozyumu, 22-24 Eylül 2010, Ankara. Retrieved from http://www.bby.hacettepe.edu.tr/yayinlar/dosyalar/bildiri_kitap2010.pdf